

Een preek van Kees de Graaf over Psalm 84

1 Voor de koorleider. Op de wijs van De Gatitische. Van de Korachieten, een psalm.

2 Hoe lieflijk is uw woning,
HEER van de hemelse machten.

3 Van verlangen smacht mijn ziel
naar de voorhoven van de HEER.
Mijn hart en mijn lijf roepen
om de levende God.

4 Zelfs de mus vindt een huis
en de zwaluw een nest
waarin ze haar jongen neerlegt,
bij uw altaren, HEER van de hemelse machten,
mijn koning en mijn God.

5 Gelukkig wie wonen in uw huis,
gedurig mogen zij u loven.

6 Gelukkig wie bij u hun toevlucht zoeken,
met in hun hart de wegen naar u.

7 Trekken zij door een dal van dorheid,
het verandert voor hen in een oase;
rijke zegen daalt als regen neer.

8 Steeds krachtiger gaan zij voort
om in Sion voor God te verschijnen.

9 HEER, God van de hemelse machten, hoor mijn gebed,
luister naar mij, God van Jakob.

10 God, ons schild, zie naar ons om,
sla goedgunstig het oog op uw gezalfde.

11 Beter één dag in uw voorhoven
dan duizend dagen daarbuiten,
beter op de drempel van Gods huis
dan wonen in de tenten der goddelozen.

12 Want God, de HEER, is een zon en een schild.
Genade en glorie schenkt de HEER,
zijn weldaden weigert hij niet
aan wie onbevangen op weg gaan.

13 HEER van de hemelse machten,
gelukkig de mens die op u vertrouwt.

Geliefde broers en zussen

De dichter van deze Psalm smacht van verlangen om in het huis van God te zijn. Laten we eens proberen deze Psalm over te zetten naar onze tijd. Laten we overal waar we lezen ‘het

huis van de Heer' of de 'voorhoven' of iets dergelijks, de naam van onze eigen kerk invullen. Voor ons is dat de kerk 'De Lichtkring' in Amersfoort. Als je lid bent van een andere gemeente vul dan voor jezelf een andere naam in.

Wat krijgen dan zoiets:

2 Hoe lieflijk is de kerk 'De Lichtkring',

HEER van de hemelse machten.

3 Van verlangen smacht mijn ziel

Om alleen maar in de voorhoven, dat is de hal van de kerk 'De Lichtkring' te verblijven

Mijn hart en mijn lijf roepen

om de levende God.

5 Gelukkig wie wonen in de kerk 'De Lichtkring',

gedurig mogen zij u loven

8 Steeds krachtiger gaan zij voort

om in de kerk 'De Lichtkring' voor God te verschijnen.

11 Beter één dag alleen maar in de hal van de kerk 'De Lichtkring'

dan duizend dagen daarbuiten,

beter op de drempel van de kerk 'De Lichtkring'

dan wonen in de tenten der goddelozen.

Hoe komt dit bij je over? Ben je net zo verlangend als de dichter en zeg je: ik kan haast niet wachten tot het weer zondag is. Ik smacht van verlangen naar uw huis, de kerk. Ik zie er heel de week naar uit totdat ik weer mag. Alles wil ik missen in deze wereld, behalve de kerkgang. Ja, het is heel mooi als je er zo in staat. Als je hart vol van blijdschap en enthousiasme is omdat de Heer je wilt ontmoeten en Hij met je spreken wil. Dat heerlijke gevoel van liefde en geborgenheid dat je hele lichaam en ziel doortrekt. Soms sta je ineens op die grote hoogte en dan ben je heel zeker van alles. Even voel je jezelf een echte koningszoon, onaantastbaar omdat je jezelf geliefd weet.

Ik denk dat iedereen van ons wel op die hoogte zal willen staan en blijven staan. Maar we weten maar al te goed dat er allerlei stoorzenders komen. We tuimelen zo maar van die hoogte af. Ineens letten niet meer op de Heer, maar we gaan om ons heen kijken. Dan gaat het altijd fout. De satan krijgt ineens een kans en wat gebeurt er dan? We gaan de zaken 'op zich' beschouwen, buiten de Heer om. Daar houdt de Boze wel van. Als we dan naar onze broer en zus in de kerk kijken, dan valt het zo vaak tegen. We ergeren ons in de kerk aan van alles en nog wat. De blijdschap is eensklaps weer verdwenen. Misschien is die blijdschap bij je al een hele tijd weg. Misschien is je kerkgang al heel lang zonder enig enthousiasme. Misschien is het wel een verplicht nummer dat je hier zit en doet het je allemaal weinig.

Hoe komt het nu dat de dichter die blijdschap en dat verlangen WEL heeft en het ook nog weet vast te houden? Laten we eens wat verder kijken in deze Psalm. Misschien kunnen we er wat van leren.

Het is duidelijk dat de dichter op pelgrimstocht is naar de woning, de plaats waar God woont. Dat is de tempel op de berg Sion in Jeruzalem. Dat is de plaats die God aangewezen had voor de dienst aan Hem.

Het is de theoloog Noordmans geweest die eens zei: *“De zekerheid wordt in de Psalmen omgebogen tot verlangen”*. Zekerheid krijg je door *ervaring*, als je met elkaar veel omgaat. Als je al heel lang met elkaar getrouwd bent, en lief en leed met elkaar deelt, dan weet je dat je in alle situaties op elkaar aankunt. Dat heb je ervaren. Dat geeft een enorm stuk zekerheid en geborgenheid. De dichter leeft heel dicht bij God en heeft daar veel ervaring mee opgedaan. Daarom weet hij een aantal dingen heel zeker. Die wil ik met u nagaan.

Het eerste waarvan de dichter overtuigd is, is dat God sterk, machtig en betrouwbaar is. Daarom wil hij alleen bij Hem schuilen.

De dichter weet wie de HEER is. Hij kent de HEER. Hij kent de *naam* van de HEER. Die naam die zegt alles over Zijn daden. Die naam ‘HEER’ met hoofdletters geschreven, komt in deze Psalm 7x voor. ‘HEER’ is de vertaling van de eigen naam van God. Een eigen naam dat is een naam zoals wij ook een eigen naam hebben: Jan, Piet, Klaas, enz. Voor God is die eigen naam in het Hebreeuws: Jahwèh (JHWH). Jahwèh had nog voor de uittocht uit Egypte tegen Mozes gezegd: *‘Zo wil ik voortaan heten, met die naam (Jahwèh) wil ik worden aangeropen door komende generaties’* (Exodus 3: 15)

De betekenis van de naam ‘Jahwèh’ is een beetje moeilijk uit te leggen. Het is een vorm van het werkwoord ‘zijn’. Het wijst op het levend, actief, werkzaam zijn van God voor Zijn volk en de volken. Nu en in de toekomst. Vandaar de vertaling: ‘IK BEN DIE IK BEN’ (NGB51) of ‘IK ZAL ZIJN, DIE IK ZIJN ZAL’ (SV) of ‘IK ZAL ER ZIJN’ (NBV). Hij wil in die naam uitdrukken dat Hij de volledig Betrouwbare is, die nooit een masker op heeft waarachter Hij Zijn ware bedoelingen verbergt, maar die altijd is zoals Hij is. Op wie je altijd aankunt. Die Zijn woord altijd nakomt. Hij is de altijd Parate, Hij is de altijd Presente.

Vier keer in deze Psalm staat er bij de naam HEER de toevoeging: van de hemelse machten. Jahwèh omringt zich met machtig groot hemels leger. Dat zette Hij in om Zijn volk op wonderbaarlijke manier te verlossen uit Egypte. Dat hemels legioen van sterke engelen dat gebruikt hij nog steeds. Dat legioen staat altijd paraat om in te grijpen. Wij kunnen het met ons blote oog niet zien. Soms wordt een tipje van de sluier opgelicht en mag je er iets van zien. Zoals Elisa eens overkwam toen hij in Dotan omsingeld werd door de Arameeërs. Toen de ogen van de knecht van Elisa geopend werden. Toen zag hij wat niemand anders zag: een geweldig groot hemels leger dat Elisa omringde. (2Koningen 6:17).

En wat dacht je van Jezus zelf? Meestal hebben wij van Hem een onvolledig beeld. Dan zien we Hem alleen maar als een zachtmoedig, zachtaardig, lief mens. Dat is Hij ook. Maar tegelijkertijd is Hij veel meer dan dat. Na Zijn opstanding is Hij de verhoogde Heer- de Kurios. God uit God. Machtig. Verheven. Een Held. Een Strijder. Zoals Johannes Hem zag op Patmos. De Heerser van de vorsten. Zijn ogen: een vlamvend vuur. Zijn voeten: gloeiend als brons in een oven. Zijn stem: als het geluid van geweldige watermassa’s. Uit Zijn mond: een scherp tweesnijdend zwaard.

Als je die sterke God aan je zijde hebt, dan kan je tegen een stootje. Als je schuilt achter die sterke Held en met Hem op pad gaat. Als Hij je schild is op je pelgrimstocht door dit leven, dan sta je sterk. Dan wil je maar één ding: dicht bij Hem zijn. Want daar ben je veilig.

Dan smacht je ziel naar echt contact met die levende God. Je wilt Zijn kracht door je heen voelen stromen. Dan kan je er weer tegen. Een dal van dorheid verandert in een oase. Daar wist de dichter alles van in dat warme, droge land. Op zijn tocht naar Jeruzalem kwam hij door de snikhete woestijn.

Maar de pelgrim hield het vol, want hij was op weg om God te ontmoeten. Steeds als hij door de hitte dreigde te bezwijken, gaf de Heer weer nieuwe kracht. Hoe dichterbij huis, hoe groter het verlangen. *‘Van kracht tot kracht gaan zijn voort om in Sion voor God te verschijnen’*.

Het tweede waarvan de dichter overtuigd is, dat God alleen in Zijn huis ontmoet wil worden.

God had duidelijk geboden: mijn woonplaats is alleen op de berg Sion in de tempel van Jeruzalem. Dat is de enige plaats die ik uitgekozen heb en waar ik wil wonen op aarde. Alleen daar mag je voor mij verschijnen. De dichter noemt die plaats ‘liefelijk’. Dat is de plaats waar de Heer Zijn liefde met Zijn volk wil delen. Daar woont de Liefde. Alleen waar liefde woont, gebiedt de Heer de zegen.

Waarom getroost de dichter van deze Psalm zich zoveel moeite? Hij doorkruist een dal van dorheid. Hij gaat dwars door een kurkdroge en gevaarlijke woestijn. Waarom een lange en moeilijke pelgrimstocht helemaal naar de tempel in Jeruzalem? Hij kan God toch ook dicht bij huis dienen? Dat is veel veiliger en gemakkelijker en misschien veel goedkoper. Hij kan bijv. offers brengen in het heiligdom in Dan of Bethel. Maar hij weet dat de Heer daar helemaal niet gediend wil worden. Die heiligdommen in Dan en Bethel werden gebouwd door koning Jerobeam, na de scheuring van het rijk van Salomo. (I Koningen 12:26-33). Het volk van Israël verviel er door tot zonde. Daar tilde de HEER heel erg zwaar aan. Alle koningen na Jerobeam werden er op afgerekend. Het klinkt als echo door heel het O.T. Over veel koningen staat geschreven: *‘Hij deed wat slecht is in de ogen van de HEER en volgde het voorbeeld van Jerobeam, die de Israëlieten tot zonde had aangezet’*.

Je kunt er niet om heen: God hechtte veel waarde aan de plaats waar Hij Zijn volk wil ontmoeten.. Je kon daar geen loopje mee nemen. Alleen als je de voorschriften van de Heer nauwgezet opvolgde, kon je zegen verwachten. Dat is vandaag nog zo. God verandert nooit. God verandert niet, maar de tijden wel.

Want Jezus Christus is gekomen. Hij had het al gezegd tegen de Samaritaanse vrouw: er komt een tijd dat de Vader niet meer op deze berg of in Jeruzalem aanbeden zal worden. (Johannes 4:23,24). God kan en mag nu op *iedere* plaats aanbeden worden. Over heel de wereld. Maar er is nog iets veranderd. In het O.T gaf Hij zijn Geest aan sommigen. Maar nu rust de Geest op *heel* de gemeente. Oud en jong, man en vrouw mogen er in delen.

Tegelijkertijd zijn er ook twee dingen die alle eeuwen en tijden hetzelfde blijven. Het eerste is dat er altijd een *plaats* is waar God Zijn volk wil ontmoeten. Dat was in het O.T, hier in deze psalm de tempel op de berg Sion. In het nieuwe testament is dat de christelijke gemeente over heel de wereld. In elke gemeente waarin Christus de baas is. Dit betekent dat ook dat elke gemeente een aanwijsbaar *adres* heeft. De gemeente in die en die plaats en op dit en dat adres. Er is nog iets wat alle eeuwen en tijden hetzelfde blijft. Het gaat in de eredienst niet om ons maar om Hem. Hij wil door Zijn Geest in de gemeente wonen. Het woord van de verzoening wordt bediend in de gemeente. Dat was altijd al zo en dat blijft zo.

Waarom leggen we hier de nadruk op? We leven in een tijd waarin kerken, organisaties en instituten op hun retour zijn. Dit is een tijd van steeds verder gaande individualisering. Niet meer de gemeenschap maar het individu staat op de voorgrond. Het individu met zijn duizend en één keuzemogelijkheden. Dit proces wordt nog verder gevoed door de moderne massacommunicatiemiddelen. Iedereen beschikt via internet over alle informatiebronnen. Uit die enorme brei van informatie die over ons wordt uitgestort, worden we geacht voortdurend keuzes te maken. Grenzen vervagen daardoor.

Religie wordt diffuus. De trend is dat iedereen een boekje van religieuze handelingen samenstelt. Maar dan wel religieuze gedachten en handelingen die bij je passen en waar je een goed gevoel bij hebt. Keuzes worden gemaakt op basis van gevoel. Het is net als met een boekje bloemen dat je samen stelt. Daar kunnen vandaag weer andere bloemen in zitten dan morgen. Kerkgang kan daarbij zitten maar dat is niet noodzakelijk. Deelname aan huiskringen, gebedsgroepen, commissiewerk enz. kunnen gemakkelijk een alternatief vormen- al naar gelang dit past.

Die trend die we zojuist noemden gaat bepaald niet aan de deuren van de orthodoxe kerken voorbij. Die trend daagt ons uit om *samen* op zoek te gaan naar nieuwe *vormen* van eredienst die bij deze tijd passen. Maar hoe dan ook, de bediening van het woord van de verzoening mag niet op de tocht komen te staan. Als we dat doen dan zijn we ver verwijderd van de bedoeling van deze Psalm. Kijk maar: De dichter gaat naar God toe om *Hem* te laten spreken. *God* verschijnt in Sion (vers 5). *Hij* slaat het oog op ons, niet wij op Hem. *Hij* ziet naar ons, niet wij naar Hem, (vers 10). Wie onbevangen op weg naar *Hem* gaan, die weigert Hij zijn weldaden niet, maar die schenkt *Hij* genade en glorie (vers 12).

In die bediening dus moet de Heer, moet Christus, centraal blijven staan. Wie nu *gehoorzaam* die weg volgt, die mag veel zegen verwachten: '*Genade en glorie schenkt de HEER, zijn weldaden weigert Hij niet aan wie onbevangen op weg gaan*'.

Als je *die* ervaring eenmaal kent dan gaat je hart open van verlangen. Dan wil je niets liever meer dan dicht bij hem, in Zijn huis zijn, daar waar alles van Hem spreekt. Ook al heb je maar een onbelangrijke positie in dat huis; ook al sta je maar op de drempel, het is verre te verkiezen boven alle schatten en gaven van deze wereld.

In de derde plaats is de dichter ervan overtuigd dat iedereen bij God welkom is en beschermd wordt.

Zelfs de mus en de zwaluw zijn welkom in het huis van de HEER en worden beschermd. Ze maken een nest in de tempel waarin ze hun jongen leggen. God zorgt voor een onbeduidend vogeltje. Jezus zegt: '*Wat kosten twee mussen? Zo goed als niets. Maar er valt er niet één dood neer als jullie Vader het niet wil. Bij jullie zijn zelfs alle haren op je hoofd geteld. Wees dus niet bang, jullie zijn meer waard dan een hele zwerm mussen*'. (Matteüs 10:29-31)

Iedereen is welkom in het huis van God. Je zou kunnen zeggen: vogels van allerlei pluimage. Van hoog tot laag, rijk en arm, gezond of ziek, geleerd en ongeschoold, professoren en kinderen met een down syndroom. Iedereen is kostbaar in de ogen van God. Iedereen krijgt een plaats toegewezen. Dat betekent: elkaar de ruimte geven. Probeer even ruimhartig en gastvrij te zijn als onze Heer. Wij zetten mensen, ook kerkleden, gemakkelijk in hokjes. Maar God ziet de persoon nooit aan. Heb daarom oog voor de minst bedeedden in de kerk en in de samenleving. Op dezelfde manier als God oog heeft voor het kleinste vogeltje.

Je bent echt gelukkig af als je mag wonen in het huis van de HEER. Van naturen staat ons dat tegen. We zoeken liever niet de gemeenschap van de kerk. Want dan moeten we iets van onszelf geven. We worden kwetsbaar in onze gevoelens. We moeten ons hart aan elkaar geven. Dat komt ons heel dicht op de huid. We zitten vaak liever gevangen in ons kleine wereldje van persoonlijke vriendschappen en voorkeuren. Uiteindelijk blijven we liever zelf aan het stuurwiel van onze gevoelens zitten.

De diepere oorzaak hiervan is dat we nog niet geleerd hebben om ons hele hart aan God te geven. We houden nog wat achter. We vertrouwen Hem nog niet helemaal. Kenden we Hem

maar beter. Hadden we maar wat meer besef voor zijn geweldige macht. Hadden we maar besef van zijn overvloedige liefde die Hij voor ons heeft in Jezus Christus. Zijn hart is voortdurend brandend in Hem om ons te ontmoeten.

De dichter van deze Psalm heeft dat *wel* geleerd. Heeft hij daardoor een gemakkelijk leventje gekregen? Heeft God hem nu voor elk probleem een kant en klare oplossing aangereikt? Nee, dat niet. Hij moet voortdurend door een dal van dorheid gaan. Zo komen wij ook onderweg een hele hoop beproevingen tegen. Laten we net als de dichter vluchten naar God. Zoek bij Hem de toevlucht. En dan krijg je ondanks alle moeite en verdriet van God toch een zegen. Je krijgt net als de dichter een schild waarmee je alle brandende pijlen van de Boze kan afweren. Zo wordt je steeds sterker in geloof en in vertrouwen.

In de vierde plaats is de dichter ervan overtuigd dat God een hoorder is van het gebed.

De God van Jacob wordt Hij hier genoemd. Waarom? Omdat God het gebed van Jacob verhoorde in Bethel. U weet wel, toen hij zijn hoofd op die steen te ruste legde, op weg naar het land Charan. (Genesis 28).

De Heer is een hoorder van het gebed. We lezen: '*Hij slaat zijn oog goedgunstig op Zijn gezalfde*'. (vers 10).

Iemand die gezalfd is die heeft van God een speciale taak, een ambt gekregen. Profeet, priester of koning. Dan ben je heel speciaal. Je bent kostbaar in de ogen van God. 'Gezalfde' daarvoor staat in het Grieks het woord 'Christos'. De dichter is een 'Christos'. En dan Jezus Christus, de gezalfde, de 'Christos' bij uitstek. Zijn gebed wordt door de Vader *altijd* verhoord. Hem is hij altijd *goedgunstig* gezind.

Het mooie is nu dat wij door Jezus Christus allemaal gezalfden zijn. Dat betekent dat Hij ons wel gezind is. Hij slaat het oog op ons. Zijn oog is voortdurend op ons gericht. We staan in Zijn handpalmen gegrift. Voel je jezelf minderwaardig, weet dan dat je voor Hem heel speciaal bent. Hij hoort je gebed en Hij zal je beschermen, wat er ook gebeurt.

Wie wil nu niet graag dicht in de nabijheid van zo'n liefdevolle God zijn. Hij is meer waard dan alle schatten en gaven van deze wereld. Ja, bij Hem weet ik mij veilig. Mijn hart brand in mij van verlangen om in de stralenkrans van Zijn heerlijkheid te verblijven. Daar is het heerlijk toeven. En als het heerlijk is om bij Hem te zijn, daarom is het ook fijn om bij elkaar te zijn als geliefden van de Vader.

Amen.